

Sygn. akt IV CNP 17/09

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski

w sprawie ze skargi pozwanej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w G.
z dnia 14 lipca 2006 r., w sprawie z powództwa D. W.
przeciwko M. P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 kwietnia 2009 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 14 lipca 2006 r. Sąd Okręgowy G. Wydział I Cywilny zasądził od pozwanej M. P. na rzecz powódki D. W. kwotę 23.530 zł wraz z ustawowymi odsetkami. Powódka wniosła o stwierdzenie niezgodności wskazanego prawomocnego orzeczenia Sądu Okręgowego

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, który w razie jego uwzględnienia będzie stanowić podstawę wystąpienia z powództwem przeciwko Skarbowi Państwa o naprawienie szkody wyrządzonej tym orzeczeniem (por. postanowienia SN z dnia 15 lutego 2006 r., IV CNP 7/05, LEX nr 192046; z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006 r., nr 1, poz. 16; z dnia 23 września 2005 r., III CNP 5/05, niepubl.; z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05, niepubl.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CNP 102/06, niepubl.; z dnia 25 maja 2007 r., II CNP 51/07, niepubl.; z dnia 21 lipca 2008 r., I CNP 44/08, niepubl.; z dnia 30 września 2008 r., I CNP 63/08, niepubl.).

Zgodnie z art. 424¹ k.p.c., przedmiotowa skarga przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Ponadto w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, skarga przysługuje także od prawomocnego orzeczenia wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych (art. 424¹ § 2 k.p.c.).

Wymagania konstrukcyjne skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia określone zostały w przepisie art. 424⁵ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, że każde wymaganie przewidziane

w art. 424⁵ § 1 k.p.c. ma charakter samoistny, powinno być zatem spełnione samodzielnie, niezależnie od innych wymagań. Jednym z nich jest wymienione w pkt 4 wymaganie uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego ten kreatywny wymóg skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia obliguje skarżącą do złożenia oświadczenia, że szkoda wystąpiła, jak również do wskazania jej rodzaju i rozmiaru, a ponadto do powołania lub przedstawienia dowodów lub innych środków uwiarygodniających jej twierdzenie. Niezbędne jest wskazanie związku przyczynowego między wydaniem zaskarżonego wyroku a powstaniem szkody (por. postanowienie SN z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16 oraz postanowienie SN z dnia 13 grudnia 2005 r., I CNP 28/05, niepubl.). Wniesiona w przedmiotowej sprawie skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie czyni zadość powyższemu wymaganiu, wobec czego podlega ona odrzuceniu a *limine*.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. na skarżącego nałożony jest obowiązek wykazania w drodze odrębnego, wyczerpującego i nie budzącego wątpliwości wyводу prawniczego, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (por. postanowienie SN z dnia 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 17, postanowienie SN z dnia 16 grudnia 2005 r., I CNP 37/05, niepubl.). Obowiązkiem skarżącego jest wykorzystanie wszystkich istniejących narzędzi procesowych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może – w wypadku wystąpienia szkody – uzasadniać odpowiedzialność państwa. Strona, wnosząc skargę, musi wykazać, iż z wszystkich innych narzędzi skorzystała lub że są one dla niej – w konkretnej sytuacji – niedostępne. Tymczasem nie ulega wątpliwości, co przyznała sama skarżąca, że od skarżonego niniejszą skargą wyroku została wniesiona sporządzona przez zawodowego pełnomocnika apelacja (k. – 475), która została odrzucona z uwagi na zaistniałe braki fiskalne (k. – 482), zaś wniesione zażalenie podlegało oddaleniu (k. 505). Nieumiejętność wyczerpania przysługujących stronie środków odwoławczych nie może być utożsamiana z wykorzystaniem przysługujących stronie środków prawnych.

Skarga wniesiona została zatem od prawomocnego wyroku sądu pierwszej instancji – wyrok Sądu Okręgowego z dnia 14 lipca 2006 r. W sytuacji, w której strona nie skorzystała w sposób prawidłowy z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi od orzeczenia Sądu pierwszej instancji lub drugiej instancji uzależniona jest od łącznego spełnienia dwóch przesłanek, tj. istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności kwestionowanego orzeczenia z prawem o kwalifikowanym charakterze, wskazanym w tym przepisie (por. postanowienie SN z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6, poz. 113, postanowienie SN z 29 stycznia 2009 r., II CNP 130/08, niepubl., postanowienie SN z 13 lutego 2009 r., I CNP 106/08, niepubl.). Wystąpienie takiego wyjątkowego wypadku strona powinna wykazać w skardze. Należy zwrócić uwagę, że z perspektywy wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżąca nawet nie powołała okoliczności świadczących o istnieniu wyjątkowego wypadku w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c., uniemożliwiającego skorzystanie z przysługujących im środków prawnych.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 w zw. z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.).